

imeti: veličansko poslopje za-se, poslopja za dvornike in pretorjane, gledišča ali teatre, licej, knjižnico, toplice, tempeljne, prostorene hladne gaje in še clo Tempe, sloveč Tesaljski dol — in Bog vé še kaj. In vse to, ki je nekđaj 7 milj obseglo, ni zdaj družiga ko strašne žalostne razvaline, na kterih med lepim oljkovim drevjem praprot raste! Celo uro, premišljeva je minljivost tudi mogočnikov in njih del, sim po teh podertinah lazil in potem še le v Tibur šel.

Cesta gré od tod naprej dobre pol ure po silno kamnitim hribu sred oljkoviga gaja do mesta, ki šteje do 7000 duš. Mesto leži na robu hriba nad prav lepo rodovitno dolino, in je silno staro, mende starši ko Rim. Po svoji legi je bilo silo terdno, in je imelo z Rimam dolgo terd boj. V letu 544 po Kristusovim rojstvu je bil Totila skoraj vse Tiburčane pomoril in mesto razdjal; pa že čez tri leta ga je spet sozidal. — Tudi cesar Oton III., kterimu se je mesto dolgo branilo, je žugal prebivavce pomoriti in vse pokončati; pa sv. Romuald ga je preprosil, de jih ni.

Dan današnji je mestice, ki so ga v starodavnih časih toliko čislali, le revno, in ulice so ozke in večidel nesnažne. Pri vsim tem ga popotniki sploh obiskujejo, pa mende več zavolj Aniénoviga slapa, ko zavolj nekdanje imenitnosti. Na izhodni strani priteče namreč reka Anién, ki se je prej prav štric mesta v veličanskim slapu čez silne skale v strašno brezno izlivala, iz kteriga je naprej v dolino derla. V letu 1826 so pa grozne povodnji nekoliko mesta poderle; in zato so, mesto za naprej take nevarnosti in škode obvarovati, pod rajncim papežem Gregorjem XVI. bližnji hrib (Monte Catillo) prevertali, in reko dalje od mesta odpeljali. Dva po 294 metrov dolga, po 10 široka, in po 13 visoka, obokana odduška ali odtoka (Caniculi) so skozi hrib napravili, po kterih zdaj reka teče, in iz kterih v lepim slapu 110 metrov globoko pada. Vse to bolj ogledati, sim šel iz mesta, ali marveč iz roba, kjer na skali prav nad brezdnam zal tempeljček Šembilje, ali kakor nekteri terdijo, Veste stoji, globoko doli do brezdna, ki mu Neptunova jama pravijo, in kamor še zmiram nekoliko vode teče; — in potem po nasprotni strani gor v novo-napravljeni odtok reke na Katilskim hribu.

V mestu ni nič posebniga. Kjer je nekđaj Herkuljev tempelj stal, je zdaj stolna cerkev sv. Lorenca. Nekaj vode je za občno rabo iz reke v mesto napeljane, ki na stermi severni strani mesta, kjer je nekđaj Mecenova pristava bila, in kjer so dan današnji fužine, po silno napétim robu hriba v lepim slapičih (cascatelle) v zeleno dolino teče. — Hitel sim še ogledat lepo, pa zanemarjeno poslopje z velicim vertam, ki mu „Villa d' Este“ pravijo, zato ker ga je kardinal Hipolit Esteški — mende tisti, ki je potem, ko je bil divjiga Rolanta prebral, Ariosta prašal: „Messer Lodovico, dove diavolo avete preso tante coglionerie?“ — v letu 1549 sozidal in napravil — in potem sim vlažen Tivol, ali kakor Horaci pravi, „Udum Tibur“, zapustil in se nazaj v Rim vernil.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* „Šolski prijatelj“ piše: „Prečastitljivi Lavantinski knezo-škof za slovensko-nemške šole slovensko-nemško berilo pišejo. Tudi, da bi se kje v „veliko berilo za ponavljavce“, ki se ravno v Beču natiskuje, toliko pomot ne urinilo, kakor v „malo berilo“, so sami knez popravilo prevzeli. — Svetovavstvo Kersške škofije je z ukazom 7. augusta t. l. slovenski časopis „Šolski prijatelj“ uradno priporočilo in vse šolske oglednije povabilo, naročnike nabirati. Le na tako vižo

se zamore „šolsk. prijatelj“ pri življenji obderžati. — Naj bi ne bilo to priporočilo glas upijočiga v pušavi! Če bi le vsaka ljudska šola na Slovenskem saj en iztis „šolsk. prij.“ imela, bi stal na terdnih nogah.

* Staro-Italia slavenska od J. Kollar-a, ki se je po njegovej smerti nehala tiskati, se spet tiska. Pervi del, ki obseže 66 pol, je že natisnjen; drugi del bo ravno tako obširin.

* Na vseučilišču v Tubinkah bo prihodnje šolsko leto prof. Moric Kapp na tamošni filozofiški fakulti primerjajočo slovnico vsih slovanskih narečij razlagal.

* Česki dekan Hnojek je spisal prostonarodno človekoslovje, ki se že v Pragi tiska.

* Te dni so se vernili iz Kalifornije štirje Dalmatinci v svojo domovino. Vsak zmed njih je ondi (ako je res, kar se pripoveduje) v kratkem času nakopal za 60.000 gold. zlata.

* 10. augusta so pokopali v Petrogradu slavnega Šukovskega. Tudi cesarevič Aleksander je bil pri pogrebu.

* Česki pesnik, gospod Picek, spet pripravlja za tisk zvezek novih pesem.

* Dr. Josef Pečirka je izdal knjižico pod naslovom: „Navedene k štěpařstvi“ (navod k ceplenju dreves). Ta knjižica je posebno namenjena za šolsko mladost.

* Jukič našteje v Bosni 1.096.000 ilirov, 6000 ciganov, 2500 judov; skupej 1.100.000 na 1036 štirjaskih miljah. Turško se v Bosni le prav malo govori; v mestih in vaséh se večidel le horvaško govori.

* Nova knjiga je prišla v Novem Sadu na svitlo pod nadpisom: Dečanski pervenac, opis Ipekske patriaršie, mnogo starih zidanj in mest starega Serbskega in Kosovega polja. Izdal jo je Jurisič, jerononah dečanski.

* V Temišvaru se tiska delo pod naslovom: „Vojvodjanka ili različne pjesme“ od Mikajloviča, ki bo 7 do 8 pol obseglo. Cena mu je 30 kr. Kdor 10 iztisov vzame, dobí dva poverh.

Novičar iz slovanskih krajev.

Od sv. Trojice na Štaj. 1. sept. V nedeljo, 20. augusta, je bil za faro sv. Križa posebno pa za srenjo sv. Trojice prav vesel dan, ker je bil novi oltar sv. Antona, ki ga je Leopold Göcel iz Celja lepo naredil, slovesno blagoslovljen. — 30. augusta je bila šolarska preskušnja pri sv. Križu; veselo je bilo otročičke prav lepo po slovensko odgovarjati ališati; posebno v kersanskem nauku prav dobro podučeni, so se tako dobro odrezali, da so se stariši in tudi drugi gospodje nad njimi čudili; velika hvala gré zato nevtrudljivim gospodam katehetam J. Kugler-ju in Kalin-u.

22. augusta so otroci na nekim škednu v Ločki vasi poleg Slatine zakurili, vender so iz Slatine precej z brizglami prihiteli in obranili, da oginj ni naprej segel. 29. augusta je pa v Gerličah, eno uro od nas, troje staniš pogorelo; kakor ljudje pravijo, je oginj tudi po otrocih bil vstal. Starši! pazite za Božjo voljo na otroke. Janez Žaberl.

Iz Nabrežina na Krasu. M....č. Delavci železnice pri nas pogostama nepokoj delajo. Ni davnej je razberzdan taliansk delavec železnice v kerčmi nekiga našiga soseda z nožem ubodil tako močno, da je kmalo potem umerl. Rajni je bil okoli 42 let star, in je zapustil revno staro mater, ženo, ubogo siroto, in pa troje neodrašenih otrok.

Pod Nabrežinam pri studencu Brojinci, kjer so